

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(2\)-13](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(2)-13)

УДК 657: 061.2

ПОЗНЯКОВСЬКА Наталія

Національний університет водного господарства та природокористування

<https://orcid.org/0000-0003-4016-8935>

e-mail: n.m.poznyakovska@nuwm.edu.ua

ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

У статті досліджуються особливості створення інститутів громадянського суспільства. Встановлено необхідність врахування основних функцій інститутів громадянського суспільства при відображенні інформації про їх діяльність у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності. Проаналізовано визначення основних об'єктів бухгалтерського обліку інститутів громадянського суспільства за критерієм використання майбутньої економічної вигоди або потенційної користі від надання суспільних послуг. Запропоновано класифікувати доходи і витрати громадських об'єднань на такі, що отримані (понесені) від звичайної діяльності, та ті, що виникли (понесені) від незвичайних (надзвичайних) подій. Розглянута характерна для сфери громадської діяльності деталізація доходів і витрат. Доведено актуальність за сучасних умов невизначеності та загроз безпеки розкриття соціальними інститутами в обліку і звітності інформації про незвичайні (надзвичайні) події. Обґрунтовано застосування відповідних рахунків (субрахунків) для обліку доходів і витрат діяльності інститутів громадянського суспільства, забезпечуючи виконання принципів відповідності і зіставності доходів і витрат звітного періоду за видами діяльності.

Ключові слова: інститути громадянського суспільства (ІГС); облікова політика ІГС; потенційна користь; незвичайні (надзвичайні) події; облік доходів ІГС; облік витрат ІГС; фінансова звітність ІГС.

POZNIAKOVSKA Nataliia

National University of Water and Environmental Engineering

ANALYSIS OF THE USE OF PROJECT MANAGEMENT TOOLS BY UKRAINIAN COMPANIES

The article examines the features of the creation of civil society institutions (organisations). In Ukraine, accounting for income and expenses of civil society organizations is determined by their non-profit status. The income of civil, charitable, other, non-profit organizations is considered as target income, non-target income, passive and other income. When making expenses, CSOs adhere to the requirements - targeting the implementation of the goal and areas of activity in accordance with the constituent documents and ensuring their target and targeted nature. The features of the creation and functioning of CSOs are not taken into account. CSOs, by their designation, perform tasks that the state cannot cope with due to certain circumstances (in particular, during martial law, other emergencies, etc.), or solve special tasks of a public (social) nature, such as ensuring the interests of certain groups of the population in the territory of their homes, etc. The need to take into account the main functions of civil society institutions when reflecting information about their activities in accounting and financial reporting has been established.

The definition of the main accounting objects of civil society institutions is analyzed based on the criterion of using future economic benefits or potential (public) benefits from the provision of public services. It is proposed to classify the income and expenses of public organisations into those received (incurred) from ordinary activities and those that arose (incurred) from unusual (extraordinary) events.

The detailing of income and expenses characteristic of the sphere of public activities is considered. The relevance of disclosure by social institutions in accounting and reporting of information about unusual (extraordinary) events is proven in modern conditions of uncertainty and security threats. The unusualness of an event should be based on signs of uncertainty of its occurrence and negative consequences that affect the continuation of the subject's usual activities.

The use of appropriate accounts (sub-accounts) for accounting for income and expenses of civil society institutions is justified. The accounting policy should ensure that the organization complies with the correspondence and comparability of income and expenses incurred for certain projects, charitable purposes (areas) or for the management (maintenance) of the organization.

Keywords: civil society organisations (CSOs); accounting policy; potential benefit; unusual (extraordinary) events; accounting revenues of CSOs; accounting expenses of CSOs; financial reporting of CSOs.

Стаття надійшла до редакції / Received 11.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 30.04.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Важливою ознакою сталості громадянського суспільства, визнано Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні, є функціонування інститутів громадянського суспільства (ІГС), через які громадяни та суспільні групи забезпечують самоорганізацію, представництво, реалізацію і захист прав та інтересів [1]. Зростання ролі та значення громадянського суспільства у надскладний для країни час, з однієї сторони, та відповідальність за використання коштів та майна, інших активів, які організації громадянського суспільства отримують від держави, бізнесу та громадян на вирішення суспільно важливих проблем, з іншого боку, обумовлюють необхідність створення прозорої системи бухгалтерського обліку діяльності інститутів громадянського суспільства, зокрема відображення інформації про їх доходи і витрати.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам визначення, оцінки, оподаткування і обліку організацій громадянського суспільства України присвячено праці І. М. Бондаренко, О. П. Бондик, Д. О. Квашук [2], П. Бочкової [3], О. О. Височан, Д. О. Майковець [4], О. С. Височан та А. І. Ясінської [5], П. В. Гудзь, Ю. Р. Скоробогатої [6], О. Г. Кірдіної та Н. В. Кудрявець [7], В. Кравченко та Ю. Слободянюк [8], Д. С. Осіпчук, Л. В. Чижевської, Г. Ю. Хоменко [9], О. А. Подолянчук, Н. І. Коваль, Я. П. Іщенко [10], І. Я. Ткачук, О. М. Гладчук [11], К. А. Трима [12], К. Тростянської, О. Крижановської [13], А. Фатенок-Ткачук [14], А. В. Хмелюк, О. Ю. Ломонос, Т. В. Фабриченко [15], А. Хомутенко, І. Луценко [16], ін.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Незважаючи на значний інтерес до досліджень обліково-аналітичного забезпечення інститутів громадянського суспільства та наявність наукових публікацій у сфері даної тематики, питання розкриття та надання громадськості інформації про діяльність соціальних інституцій в Україні потребують подальших розвідок, зважаючи на сучасні виклики, як-то прийняття рішень в умовах невизначеності та стрімких змін, пов'язаних з порушенням національної безпеки.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є теоретичне обґрунтування особливостей визначення, класифікації та обліку доходів і витрат інститутів громадянського суспільства України та визначення покращення обліку ІГС на основі використання міжнародних стандартів та кращих світових практик.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Основною метою створення ІГС є задоволення та захист своїх соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів (в громадській організації, творчій організації, профспілкової організації, ОСББ тощо) або здійснення діяльності в інтересах суспільства або окремих категорій осіб (характерно для громадської організації, політичної партії, благодійної організації). Доходи і витрати є основними об'єктами бухгалтерського обліку ІГС, у визначенні, визнанні і обліку яких потрібно враховувати особливості створення і функціонування вищезазначених соціальних інститутів. Ключовою ознакою визначення зазначених об'єктів є використання майбутньої економічної вигоди або потенційної користі від надання суспільних послуг [17]. Категорію суспільної корисності розглядають, насамперед, відносно до суб'єктів державного сектору [18]. Проте ІГС за призначенням виконують завдання, з якими держава не зможе справитись внаслідок певних обставин (зокрема, під час воєнного стану, інших надзвичайних ситуацій тощо), або вирішують особливі задачі суспільного (соціального) характеру, як-то забезпечення інтересів певних груп населення на території помешкань, інше. Отже, при здійсненні основної діяльності ІГС виникає потенційна користь, пов'язана з ймовірністю надання у майбутньому соціальних послуг та/або потенціалом від притоку грошових коштів/ еквівалентів. Основними критеріями визнання доходів і витрат ІГС слід вважати ймовірність отримання/використання економічної вигоди від надання у майбутньому громадськими об'єднаннями (громадською, благодійною, творчою, профспілковою організаціями тощо) суспільних (соціальних) послуг. Враховуючи вищезазначені особливості діяльності ІГС доречно класифікувати доходи і витрати: на такі, що отримані (понесені) від звичайної діяльності, та ті, що виникли (понесені) від незвичайних (надзвичайних) подій (табл. 1).

Важливість інформації про стан та розвиток громадської діяльності, співпраці громадськості, бізнесу і держави за сучасних викликів суспільства обґрунтовує, на нашу думку, виокремлення з поміж звичайної діяльності (операційної, фінансової, інвестиційної) незвичайних (надзвичайних) подій.

За першою редакцією П(С)БО [19], яка була чинною до 19.03.2013 року, надзвичайна стаття представляла собою категорію доходів і витрат, які вважались непередбаченими за своїм характером, виникали внаслідок незвичайних обставин, повторення яких мало ймовірне. Вважалося, що події, які призводять до появи надзвичайної статті, стосуються чогось, що виходить за межі звичайної діяльності і знаходиться поза контролем суб'єкта господарювання. Зважаючи на складність і суб'єктивність професійних суджень щодо віднесення подій до надзвичайних, Комітет з МСБО виключив у 2002 році концепцію надзвичайних статей із системи міжнародних стандартів і, відповідно, статті про надзвичайні доходи і витрати були вилучені зі звіту про прибутки та збитки, а також й у примітках до фінансових звітів. Зміни щодо вилучення відображення інформації про надзвичайні доходи і витрати із бухгалтерського обліку і фінансової звітності сталися в українському законодавстві у 2013 році. Однак, збройна агресія російського нападника після повномасштабного вторгнення 2022 року, її руйнівний вплив на економіку країни та діяльність за цих умов суб'єктів господарювання змусило наукове коло переглянути свої погляди щодо змісту та складових об'єктів бухгалтерського обліку [20].

У відповідь на звернення стейкхолдерів щодо актуальності розкриття інформації про незвичні, нетипові, особливі (специфічні) події Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності проведені протягом 2018-2021 років відповідні дослідження. Запропоновано визначити незвичайні доходи або витрати

як такі, що мають обмежену прогностну цінність, оскільки очікується, що подібні статті не виникнуть протягом кількох майбутніх звітних періодів [21]. Проте вже у 2021 році дискусія фахівців звершилась відмовою від визначення у обліку незвичайних статей через прогностну цінність і повторюваність. Таким чином, думки про суб'єктивність визначення та ймовірність політичних впливів переважили користь від отримання повної інформації для прийняття управлінських рішень.

Таблиця 1

Класифікація доходів і витрат інститутів громадянського суспільства за видами діяльності

Доходи інститутів громадянського суспільства за видами діяльності	Витрати інститутів громадянського суспільства за видами діяльності
Звичайна діяльність	
Операційні	
Доходи у вигляді грантів	За проєктами
	Адміністративні
Благодійництва допомога на певні цілі	Благодійництва допомога на певні цілі
Доходи у вигляді надходжень з бюджету	Витрати за рахунок надходжень з бюджету
Членські внески	Адміністративні
Доходи у вигляді благодійної підтримки підприємств, організацій, установ	Адміністративні
Фінансові	
Депозити	Фінансові витрати
Інші фінансові	Інші фінансові витрати
Інвестиційні	
Інвестиційні доходи	Інвестиційні витрати
Незвичайні (надзвичайні) події	
Доходи (відшкодування) від незвичайних подій техногенного характеру	Витрати (втррати) від незвичайних подій техногенного характеру
Доходи (відшкодування) від незвичайних подій воєнного характеру	Витрати (втррати) від незвичайних подій воєнного характеру
Доходи (відшкодування) від незвичайних подій природного характеру	Витрати (втррати) від незвичайних подій природного характеру
Доходи (відшкодування) від незвичайних подій соціального характеру	Витрати (втррати) від незвичайних подій соціального характеру

Джерело: розробка автора

Проте з огляду на важливість сьогодні інформації про доходи і витрати суб'єктів громадянського суспільства, вважаємо доцільним розкриття даних про незвичайні (надзвичайні) події, які за сучасних викликів мають особливе значення серед інформаційних потоків про стан та майбутнє громадськості, бізнесу, держави. Незвичайними слід вважати події, які вирізняються від звичайної діяльності та ймовірність настання яких неможливо передбачити, які можуть призвести до відхилень і порушення нормальних умов діяльності підприємства. Отже, в основу незвичайності події доцільно покласти ознаки: (1) невизначеність настання події; (2) негативні наслідки, які впливають на продовження суб'єктом звичайної діяльності.

В Україні в основу обліку доходів організацій громадянського суспільства покладений податковий підхід, обумовлений їх неприбутковим статусом. Так, доходи громадянських, благодійних, інших, так званих неприбуткових організацій, розглядаються як цільові доходи, нецільові доходи, пасивні та інші доходи. Проте податковий підхід доречно застосовувати при формуванні організацією громадянського суспільства податкової звітності (веденні податкових розрахунків). Вочевидь, мета і задачі бухгалтерського обліку і фінансової звітності вирізняються від податкових розрахунків. Задля досягнення прозорості інформації про отримані організацією надходження і виконання покладених на неї суспільних завдань пропонуємо здійснювати облік доходів і витрат ІГС, забезпечуючи виконання принципів відповідності і зіставності доходів і витрат звітного періоду за видами діяльності. Для обліку операційних доходів ІГС, як доходів основної діяльності, слід передбачити субрахунок 703 «Доходи від надання суспільних послуг» з додатковою аналітикою інформації про різні види доходів у вигляді грантів, благодійної допомоги, надходжень з бюджету, допомоги від інших суб'єктів господарювання, а також членських внесків тощо (табл. 2).

Витрати операційної (основної) діяльності пропонуємо обліковувати на субрахунках до рахунку 23 «Витрати за проєктами та 92 «Адміністративні витрати». Таким чином буде забезпечено дотримання якісної характеристики зіставності доходів і витрат, які здійснюються за певними проєктами, благодійними цілями (напрямами) або для управління (утримання) організації. Для обліку незвичайних (надзвичайних) подій слід додати нові рахунки 75 «Незвичайні (надзвичайні) доходи» та 99 «Незвичайні (надзвичайні) витрати» (вилучені 19.03.2013 р. [19]). При відкритті субрахунків до відповідних рахунків з обліку незвичайних (надзвичайних) подій використати розподіл таких подій за напрямами: техногенного характеру (пожежі, техногенні аварії), воєнного характеру (наслідки бойових дій), природного характеру (стихійне лихо), соціального характеру.

Розкриття інформації про незвичайні (надзвичайні) доходи і витрати слід описати у примітках до фінансових звітів: суму кожної статті незвичайних (надзвичайних) доходів та витрат, визнаних у звітному

періоді; опис подій та операцій, що призвели до виникнення незвичайних (надзвичайних) доходів та витрат; статті у звіті про фінансові результати та інших звітах, до якої включено кожен статтю незвичайного (надзвичайного) доходу та витрат.

Таблиця 2

Аналітичний облік доходів і витрат операційної (основної) діяльності ІГС

Рахунок/ субрахунок	Найменування	Рахунок/ субрахунок	Найменування
703	Дохід від надання суспільних послуг	-	Операційні витрати
7031	Доходи у вигляді грантів	231	Витрати за проєктами
		921	Адміністративні витрати
7032	Благодійництва допомога на певні цілі	232, 922	Благодійництва допомога на певні цілі
7033	Доходи у вигляді надходжень з бюджету	923	Витрати за рахунок надходжень з бюджету
7034	Доходи у вигляді благодійної підтримки підприємств, організацій, установ	924	Адміністративні витрати
7035	Доходи у вигляді членських внесків	925	Адміністративні витрати

Джерело: розробка автора

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

В Україні облік доходів і витрат організацій громадянського суспільства обумовлений їх неприбутковим статусом. Так, доходи громадянських, благодійних, інших неприбуткових організацій, розглядаються в обліку як цільові доходи, нецільові доходи, пасивні та інші доходи. При здійсненні витрат ІГС в Україні дотримуються вимог – спрямування на виконання мети та напрямів діяльності відповідно до установчих документів та забезпечення їх цільового і адресного характеру. Проте не враховуються особливості створення і функціонування інститутів громадянського суспільства, значення яких при розв'язанні сучасних викликів значно зросло.

Результати аналізу особливостей створення ІГС свідчать, що при здійсненні основної діяльності інститутів громадянського суспільства виникає потенційна користь, пов'язана з ймовірністю надання у майбутньому соціальних послуг та/або потенціалом від притоку грошових коштів/ еквівалентів. Отже, основними критеріями визнання доходів і витрат ІГС слід вважати ймовірність отримання/використання економічної вигоди від надання у майбутньому громадськими об'єднаннями суспільних (соціальних) послуг. Враховуючи вищезазначені особливості діяльності інститутів громадянського суспільства доречно класифікувати їх доходи і витрати: на ті, що отримані (понесені) від звичайної діяльності, та такі, що виникли (понесені) від незвичайних (надзвичайних) подій. В основу незвичайності події покласти ознаки невизначеності її настання та негативні наслідки, які впливають на продовження суб'єктом звичайної діяльності. Обліковою політикою слід забезпечити дотримання організацією відповідності та зіставності доходів і витрат, які здійснюються за певними проєктами, благодійними цілями (напрямами) або для управління (утримання) організації.

Напрямами подальших наукових розвідок є дослідження облікової політики вітчизняних інститутів громадянського суспільства та можливостей використання у обліку і звітності Міжнародних стандартів.

Література

1. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки : Указ Президента України від 27.09.2021 р. № 487/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>
2. Бондаренко І. М., Бондик О. П., Квашук Д. О. Оподаткування волонтерської діяльності в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи*. 2024. № 4 (46). С. 867-883. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-867-883](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-867-883)
3. Бочков П. В. Актуальні питання обліку та оподаткування підприємств релігійних організацій в контексті понятійного апарату. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2022. № 69. С. 237-242. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/03/42-1.pdf>
4. Височан О., Майковець Д. Облік фінансування діяльності небаюджетних неприбуткових організацій. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-8>
5. Височан О. С., Височан О. О., Ясінська А. І. Особливості бухгалтерського обліку цільового фінансування у небаюджетних неприбуткових організаціях. *Облік і фінанси*. 2017. № 1. С. 17-24.
6. Гудзь П. В., Скоробогата Ю. Р. Оцінювання ефективності діяльності некомерційних організацій. *Академічний огляд*. 2014. № 1 (40). С. 56-63. URL: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2014/1/9.pdf>
7. Кірдіна О. Г., Кудрявець Н. В. Особливості бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 65. С. 32-39.
8. Kravchenko V., Slobodanyk Yu. Audit of Non-governmental Organizations in Ukraine: Challenges and

Prospects. *Oblik i finansy*, 2021. № 4 (94). С. 16-22. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-4\(94\)-16-22](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-4(94)-16-22)

9. Осіпчук Д. С., Чижевська Л. В., Хоменко Г. Ю. Визнання та облік державних грантів у небюджетних неприбуткових організаціях: національний та міжнародний підходи (МСФЗ). *Academy Review*. 2024. № 2 (61). С. 128-144. <https://doi.org/10.32342/2074-5354-2024-2-61-9>

10. Подолянчук О. А., Коваль Н. І., Іщенко Я. П. Облікові та нормативно-правові аспекти благодійних пожертв суб'єктів господарювання для збройних сил України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 3. С. 26-46. URL: <http://efm.vsuau.org>

11. Ткачук І. Я., Гладчук О. М. Роль неприбуткових організацій для фінансової системи держави (на прикладі громадських організацій та кредитних спілок). *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 46-2. С. 59–64. DOI: 10.32843/bses.46-32

12. Трима К. А. Модернізація підходів до обліку громадських організацій у сучасних класифікаторах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Історія. Філософія. Політологія*. 2019. № 18. С. 85-88.

13. Тростянська К., Крижановська О. Проблемні питання бухгалтерського обліку неприбуткових організацій. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 2. С. 184–189. DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2021-292-2-31>

14. Фатенок-Ткачук А. Особливості обліку благодійного допомоги у період війни. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 2 (34). С. 37–46. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-02-37-46>

15. Хмелюк А. В., Ломонос О. Ю., Фабриченко Т. В. Аналіз діяльності неприбуткових організацій: методологічний аспект. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 4. С. 50-58. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ean_2018_28\(4\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ean_2018_28(4)_9).

16. Хомутенко А., Луценко І. Особливості оподаткування неприбуткових установ та організацій в період дії воєнного стану на території України. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 1-2. С. 27-33. DOI:10.32680/2409-9260-2022-1-2-290-291-27-33

17. Позняковська Н. Облікова політика та урегулювання діяльності організацій громадянського суспільства. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2024. Т. 1 (92). С. 237-243. URL: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3335](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3335).

18. Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncements. International Federation of Accountants. 2022 edition. New York, USA, 2022. 1834 p.

19. Про затвердження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 року № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99#Text>

20. Ловінська Л. Г., Озеран А. В., Коршикова Р. С. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні. *Фінанси України*. 2022. № 4. С. 92-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_4_7.

21. Project Primary Financial Statements. Paper topic «Unusual items». March 2019. IFRS Staff Paper. URL: <https://www.ifrs.org/>

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Ukaz Prezidenta Ukrainy «Pro Natsionalnu stratehiyu spriannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini na 2021-2026 roky», available at URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/487/2021#Text>

2. Bondarenko I. M., Bondyk O. P., Kvashuk D. O. (2024) Opodatkuvannya volonterskoi diialnosti v umovakh voiennoho stanu. Naukovi perspektyvy [Taxation of volunteering under the conditions of martial law]. *Scientific perspectives*, no. 4 (46), pp. 867-883, available at URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-867-883](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-867-883)

3. Bochkov P. V. (2022) Aktualni pytannia obliku ta opodatkuvannya pidpriemstv relihiinykh orhanizatsii v konteksti poniatinnoho aparatu [Current issues of accounting and taxation of enterprises of religious organizations in the context of the conceptual apparatus]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, no. 69, pp. 237-242, available at URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/03/42-1.pdf>.

4. Vysochan O., Maikovets D. (2022) Oblik finansuvannia diialnosti nebiudzhethnykh neprybutkovykh orhanizatsii [Accounting of the financing of the activities of non-budget non-profit organizations]. *Economy and society*, no. 44, available at URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-8>

5. Vysochan O. S., Vysochan O. O., Yasinska A. I. (2017) Osoblyvosti bukhgalterskoho obliku tsilovoho finansuvannia u ne biudzhethnykh neprybutkovykh orhanizatsiakh [Peculiarities of accounting for target funding in non-budgetary non-profit organizations]. *Accounting and Finance*, no. 1, pp. 17-24.

6. Hudz P. V., Skorobohata Yu. R. (2014) Otsiniuvannia efektyvnosti diialnosti nekomertsiiynykh orhanizatsii [Evaluation of the efficiency of non-profit organizations]. *Academic Review*, no. 1 (40), pp. 56-63, available at URL: <https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2014/1/9.pdf>

7. Kirdina O. H., Kudriavets N. V. (2019) Osoblyvosti bukhgalterskoho obliku v neprybutkovykh orhanizatsiakh [Features of accounting in non-profit organizations]. *Bulletin of Transport and Industry Economics*, no. 65, pp. 32-39.

8. Kravchenko V., Slobodanyk Yu. (2021) Audit of Non-governmental Organizations in Ukraine: Challenges and Prospects. *Accounting and Finance*, no. 4 (94), pp. 16-22, available at URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-4\(94\)-16-22](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-4(94)-16-22)

9. Osipchuk D. S., Chyzhevska L. V., Khomenko H. Yu. (2024) Vyznannia ta oblik derzhavnykh hrantiv u nebiudzhethnykh neprybutkovykh orhanizatsiakh: natsionalnyi ta mizhnarodnyi pidkhody (MSFZ). *Academy Review*, no. 2 (61), pp. 128-144, available at DOI: 10.32342/2074-5354-2024-2-61-9.

10. Podolianshuk O. A., Koval N. I., Ishchenko Ya. P. Oblikovi ta normatyvno-pravovi aspekty blahodiinykh pozhertv subiektiv hospodariuvannia dlia zbroinykh syl Ukrainy. *Ekononika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*. 2022. № 3. С. 26-46, available at URL: <http://efm.vsuau.org>

11. Tkachuk I. Ya., Hladchuk O. M. (2019) Rol neprybutkovykh orhanizatsii dlia finansovoi systemy derzhavy (na prykladi hromadskykh orhanizatsii ta kredytnykh spilok) [The role of Ukrainian non-profit organizations for the financial system of the state (example of NGOs and credit unions)]. *Black Sea Economic Studies*, vol. 46-2, pp. 59–64, available at DOI: 10.32843/bses.46-32
12. Tryma K. A. (2019) Modernizatsiia pidkhodiv do obliku hromadskykh orhanizatsii u suchasnykh klasyfikatorakh [Modernization of approaches to accounting for public organizations in modern classifiers]. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series History. Philosophy. Political Science*, no. 18, pp. 85-88.
13. Trostianska K., Kryzhanovska O. (2021) Problemni pytannia bukhhaltenskoho obliku neprybutkovykh orhanizatsii [Problem issues of accounting of non-profit organizations]. *Bulletin of Khmelnytskyi National University*, no. 2, pp. 184–189, available at DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2021-292-2-31>
14. Fatenok-Tkachuk A. (2024) Osoblyvosti obliku blahodiinoho dopomohy u period viiny [Features of accounting for charitable aid during the period of war]. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, no. 2 (34), pp. 37–46, available at DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2023-02-37-46>
15. Khmeliuk A. V., Lomonos O. Yu., Fabrychenko T. V. (2018) Analiz diialnosti neprybutkovykh orhanizatsii: metodolohichniy aspekt [Analysis of the activities of non-profit organizations: methodological aspect]. *Economic analysis*, vol. 28, no. 4, pp. 50-58, available at URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28\(4\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28(4)_9).
16. Khomutenko A., Lutsenko I. (2022) Osoblyvosti opodatkovannia neprybutkovykh ustanov ta orhanizatsii v period dii voiennoho stanu na terytorii Ukrainy [Peculiarities of taxation of non-profit institutions and organizations during martial status on the territory of Ukraine]. *Scientific Bulletin of Odessa National Economic University*, no. 1-2, pp. 27-33, available at DOI:10.32680/2409-9260-2022-1-2-290-291-27-33
17. Pozniakovska N. (2024) Oblikova polityka ta urehliuvannia diialnosti orhanizatsii hromadianskoho suspilstva [Accounting policy and regulation of the civil society organizations activities]. *Economy and region*, vol. 1 (92), pp. 237-243, available at URL: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3335](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3335).
18. International Federation of Accountants (2022), Handbook of International Public Sector Accounting Pronouncements. 2022 edition. New York, USA. 1834 p.
19. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhen (standartiv) bukhhaltenskoho obliku», available at URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0391-99#Text>
20. Lovinska L. H., A. V. Ozeran, R. S. (2022) Korshykova Bukhhaltenskyi oblik ta finansova zvitnist v umovakh voiennoho stanu v Ukraini. *Finansy Ukrainy* [Accounting and financial statements in the conditions of martial law in Ukraine]. *Finances of Ukraine*, no. 4, pp. 92-106, available at URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_4_7.
21. IFRS Staff Paper (2019), Project Primary Financial Statements. Paper topic «Unusual items», available at URL: <https://www.ifrs.org/>